

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ**

*Кафедра електронних видань і медіадизайну*

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**



**Заступник директора  
з навчальної роботи**

*[Signature]*  
«27» 08 2018 року

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ**

**НАУКОВА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ  
З ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

**для студентів**

спеціальність \_\_\_\_\_ 8.03030201 Видавнича справа та редагування

**КИЇВ – 2015**

Навчальна програма дисципліни спеціалізації «Наукова спеціалізація з теорії та історії електронних видань».

«27» 08 2015 року

Розробники: д-р із соц.ком., доцент **Городенко Леся Михайлівна**

Навчальна програма дисципліни «Наукова спеціалізація з теорії та історії електронних видань» затверджена на засіданні кафедри електронних видань і медіадизайну

Протокол № 1 від «27» 08 2015 року

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ Л.М.Городенко  
(підпис)

«27» 08 2015 року

Схвалено науково - методичною комісією Інституту журналістики

Протокол від «25» 08 2015 року № 1

Голова науково-методичної комісії \_\_\_\_\_ В.Е. Шевченко  
(підпис)

«25» 08 2015 року

## ВСТУП

Навчальна дисципліна «*Наукова спеціалізація з теорії та історії електронних видань*» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «*Магістр*» спеціальності 8.0303030201 - «*Видавнича справа та редагування*».

Дисципліна є вибірковою з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за спеціальністю «*Видавнича справа та редагування*», викладається у 3 семестрі для студентів II курсу магістратури в обсязі 180 годин (5 кредитів ECTS). З них: лекційні заняття - 30 практичні заняття - 30, самостійна робота - 120 годин. У курсі передбачено 2 змістових модуля та 2 модульні контрольні роботи. Завершується дисципліна іспитом.

**Мета дисципліни** – науково осмислити теоретичні аспекти діяльності електронних видань, а також ознайомити з історією розвитку та становлення наукової думки про електронні видання.

**Завдання** – ознайомити студентів із науковою дискусією щодо поняттєвого апарату нових медій (електронних видань); отримати основні навички для проведення досліджень, об'єктом чи предметом яких є електронні видання; проаналізувати наявні дисертаційні роботи, що вивчали електронні видання, та дати критичну оцінку; підготувати та опублікувати лонгвід на тему «*Популяризація наукових розробок Київського національного університету імені Тараса Шевченка*».

### Структура курсу

Курс складається із двох змістових модулів. Перший модуль присвячений вивченню теоретичних основ становлення та діяльності електронних видань. Широко висвітлюються питання трансформації інформації в інтернет-середовищі; вивчаються основні комунікаційні технології, що використовуються у діяльності електронних видань. Вивчаються основні проблемні аспекти діяльності електронних видань, що виникають у процесі трансформації медіа галузі під впливом дигіталізації медіагалузі. Крім того, аналізуються наявні дисертації, в яких об'єктом чи предметом є електронні видання.

У другому модулі розглядаються практичні аспекти діяльності електронних. Зокрема, детально описуються прийоми організації віртуальної редакції та принципи роботи онлайн-редакторів; вивчається блогерство як форма альтернативної журналістики. Підсумком знань і вмінь, отриманих під час другого модулю, є підготовка та публікація лонгвіду на тему «*Популяризація наукових розробок Київського національного університету імені Тараса Шевченка*».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

**знати:**

- ❖ функції електронних видань;
- ❖ основні поняття електронних видань;
- ❖ особливості масово-інформаційної ситуації в Україні та світі й місце електронних видань в сучасних інформаційних процесах;
- ❖ структуру національного ринку електронних видань;
- ❖ види нових медіа організацій;
- ❖ системні характеристики і специфікацію електронних видань;
- ❖ специфіку рекламної діяльності електронних видань;
- ❖ джерела отримання інформації в електронних виданнях та способи перевірки достовірності;
- ❖ професійні та етичні норми діяльності журналістів, блогерів, піарників та видавців у мережевому середовищі;
- ❖ наукову проблематику електронних видань;
- ❖ ступінь розробки наукових тем у галузі електронних видань;
- ❖ прогнози розвитку електронних видань.

**вміти:**

- ❖ аналізувати дисертації та автореферати у галузі електронних видань;
- ❖ працювати з матеріалами в інтернет-медіа;
- ❖ проводити пошук та перевірку достовірності інформації з нових медій;
- ❖ виділяти головні ідентифікаційні властивості інформаційних потоків в електронних виданнях;
- ❖ відстежувати основні проблеми у діяльності електронних видань;
- ❖ систематизувати систему національних та зарубіжних електронних видань;
- ❖ здійснювати моніторинг та аналітику структури ринку електронних видань;
- ❖ використовувати статистику і дані при прогнозуванні рекламної діяльності нових медіа;
- ❖ критично оцінювати мережеве видання як складову частину медіагалузі;
- ❖ розробити стратегію розвитку мультиплатформного видання, а також поставити проміжні орієнтири та цілі;
- ❖ поширювати інформацію через різні канали мережевої комунікації тощо;
- ❖ керуватися етичними нормами у роботі в сфері масової комунікації;
- ❖ робити проміжні висновки, реагувати на події, реорганізовувати роботу ресурсу, редакції тощо;
- ❖ обирати необхідну платформу для покращення комунікації та підвищення рівня комунікативності медіаресурсу.

Місце дисципліни в системі підготовки фахівців у сфері видавничої справи: навчальна дисципліна «*Наукова спеціалізація з теорії та історії електронних видань*» є вибірковою у комплексній підготовці магістрів спеціальності «*Видавнича справа та редагування*». Дисципліна має наукове, теоретико-пізнавальне і практичне значення, сприяє засвоєнню теоретичних знань та практичних навичок для ведення професійної діяльності у сфері масової комунікації.

Зв'язок з іншими дисциплінами. Дисципліна пов'язана з теоретичними та практичними курсами, що вивчають базові і глибинні процеси діяльності нових медіа: «Медіакультура», «Теорія масової комунікації», «Електронні видання: веб-дизайн», «Комп'ютерна графіка».

#### **Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти**

Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема *оцінювання теоретичної підготовки (50%) та оцінювання практичної підготовки (50%)*.

*Модульний контроль*: здійснюється за виконання модульних контрольних робіт.  
*Підсумковий контроль* – у формі іспиту, що включає *тест, наукову статтю з історії та теорії електронних видань та лонгвід*.

## **ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

#### **ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ (2 год.)**

Визначення понять. Історіографія електронних видань. Аудиторія новітніх медіа. Структурування інформації у теоріях новітніх медіа. Інформаційні розриви. Інформаційні глокалізація. Джерела інформації в інтернеті

Основні функції, види, властивості новітніх медіа. Поняття новітніх медіа, конвергентність, кросплатформність, мультимедійність. Роль новітніх медіа в глобальному інформаційному просторі.

#### **ТЕМА 2. АУДИТОРІЯ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

Моніторингові дослідження статистики доступу до інтернету. Системи рейтингування електронних видань. Системи аналітики аудиторії.

#### **ТЕМА 3. ТЕХНОЛОГІЇ В НОВИХ МЕДІА**

Інтернет як засіб соціальної комунікації. Комунікаційні характеристики інтернету. Технології комунікації у реальному часі. Технології відстроченої комунікації. Комунікаційні парадигми розвитку соціальних мереж.

#### **ТЕМА 4. КЛАСИФІКАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

Підходи до класифікації електронних видань. Інтерактивне та інтернет-телебачення. Преса в мережі. Інтернет-радіо. Новинний портал.

#### **ТЕМА 5. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОМУНІКАЦІЇ В ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАННЯХ**

Психологічні категорії спілкування у мережевому середовищі. Система адикцій мережевого спілкування. Класифікація образів суб'єкта мовлення у мережевій комунікації. Свобода слова і вільність висловлювань як детермінанти трансформацій понять мережевої етики. Етичні принципи діяльності журналістів нових медіа. Таблоїдизація мережевої журналістики

#### **ТЕМА 6. РЕКЛАМНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАННЯХ**

Способи рекламування мережевого медіа. Технології рекламування у мережевому медіа. Правила створення медіавірусу і запуску його у соціальних мережах.

Промоція ресурсу в мережі інтернет. Принцип роботи із соціальними мережами. Формування майданчиків для комунікації у соцмережі Facebook. Формування майданчиків для комунікації у соцмережі ВКонтакте. Формування майданчиків для комунікації у соцмережах Twitter. Формування майданчиків для комунікації у соцмережах Instagram. Комунікація із аудиторією. Принцип

налагодження зв'язків із потенційними контодавцями та біржами контенту. Виконання поставлених стратегічних завдань. Аналіз виконання поставлених стратегічних завдань. Концепції та аналітика видання. Планування проміжних стратегічних орієнтирів і їх оцінка. SWOT-аналіз сформованої стратегії розвитку. Впровадження та контроль стратегії розвитку.

#### **ТЕМА 7. БЛОГЕРСТВО: ПРОБЛЕМА ЧИ ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ?**

Комунікаційні ознаки блогу. Концепція блогу як технології нових медіа. Блогерство у науковому контексті. Позиція авторського суб'єктивізму.

#### **ТЕМА 8. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

Конвергенція. Дигіталізація. Таблоїдизація. Макдольнадизація. Глобалізація контенту. Глобалізаційні і локальні процеси у медіа організаціях (гіперглобалізація). Деперсоналізація автора. Демасифікація. Концентрація. Мова ворожнечі.

#### **ТЕМА 9. СТУПІНЬ НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ ПРОБЛЕМАТИКИ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

Огляд дисертаційних досліджень, об'єктом чи предметом яких виступали електронні видання, захищених в Україні. Аналіз захищених дисертаційних досліджень у галузі електронних видань.

#### **ТЕМА 10. СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ В ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

Моніторинг пріоритетності наукових досліджень у галузі нових медій. Світові наукові школи нових медій. Інтернет, соціальні та нові медіа. Загальні відомості. Рейтинги нових медіа.

#### **ТЕМА 11. НАУКОВА ЕЛЕКТРОННА ПЕРІОДИКА**

Профільна наукова періодика у галузі соціальних комунікацій. Рейтингована електронна періодика. Можливості публікації у зарубіжних електронних виданнях.

#### **ТЕМА 12. ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ: МІСЦЕ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ З ІНШИМИ МЕДІЙНИМИ СТРУКТУРАМИ**

Місце електронних видань у науці про соціальні комунікації.

#### **ТЕМА 13. ПЛАНУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МЕРЕЖЕВОГО ВИДАННЯ**

Принцип розробки концепції мережових видань. Поняття та різновиди концепцій. Принципи функціонування мережових медіа. Специфіка роботи редакцій мережових медіа. Формування редакцій новітніх медіа. Принцип функціонування новітніх медіа. Особливості редакційної роботи мережових видань. Принципи формування редакцій новітніх медіа

## **ТЕМИ 14-15. ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ**

Вибір теми, об'єкту та предмету дослідження. З'ясування актуальності. Відбір та обґрунтування методів дослідження. Технології проведення дослідження: електронні видання як об'єкт дослідження та електронні видання як середовище дослідження. Достовірність джерел: кому можна довіряти в інтернеті?



## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

### Основна:

1. Городенко Л. Новітні медіа: мережеві інформаційно-комунікаційні ресурси : Монографія / Л. Городенко. – К. : Академія Української Преси, 2010. – 172 с.
2. Городенко Л. Теорія мережевої комунікації : Монографія / Л. Городенко. – К. : Академія Української Преси, 2011. – 387 с.
3. Потятинник Б. Інтернет-журналістика / Б. Потятинник. – Л. : ПАІС, 2010. – 244 с.
4. Гол Дж. Онлайн-журналістика / Джим Гол. — К. : К.І.С., 2005. — 344 с.
5. Крейг, Ричард. Інтернет-журналістика: робота журналіста і редактора у нових ЗМІ/ Перекл. з англ. А. Іщенко. — К.: Вид. Дім «Києво-могилянська академія», 2007. — 324 с.
6. Тапскотт Д., Вільямс Е. Вікиномика: как массовое сотрудничество изменяет все / Дон Тапскотт, Энтони Д. Уильямс. - М.: BestBusinessBooks, 2009. – 392 с.

### Додаткова:

7. Акопов А. Взгляд на проблемы сетевой журналистики изнутри и снаружи Интернета / А. Акопов // Ростовская электронная газета. – № 15(45). – 23 червня 2000 р.
8. Акопов А. Типологические признаки сетевых зданий / А. Акопов // Филологический вестник Ростовского государственного университета. – 2000. – № 1. – С. 42-44.
9. Артамонова І. Тенденції становлення та перспективи розвитку інтернет-журналістики в Україні / І. Артамонова. – Донецьк : Лебідь, 2009. – 416 с.
10. Калмыков А. Інтернет-журналістика / А. Калмыков, Л. Коханова Л. – М. : Юнити-Дана, 2005. – 384 с.
11. Лукина М. СМІ в просторі Інтернету / М. Лукина, И. Фомичева. – М. : Факультет журналистики МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. – 87 с.
12. Фомичева И. Социология интернет-СМИ / И. Фомичева. – М. : Ф-т журн. МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. – 79 с.
13. Шнайдер Вольф, Пауль-Йозеф Рауе Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Перекл. з нім. В. Климченко; за загал. ред. В. Іванова — К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. — 358 с.
14. Шикун Дмтрий Интернет-сообщества как субъекты, формирующие глобальную информационную среду : понятие, происхождение, типы / Дмитрий Шикун // RELGA : научно-культурологический журнал [Электронный ресурс]. – 2006. – № 10 (132). – Режим доступа к журн. : <http://www.relga.ru/Environ/WebObjects/tgu-www.woa/wa/Main?textid=1055&level1.=main&level2=articles>. – Дата доступа: 29.08.2014.